

Sygn. akt V U 1251/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 08 kwietnia 2015 r. w Kaliszu

odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 sierpnia 2014 r. Nr (...)

w sprawie Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 18 sierpnia 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje Z. M. emeryturę od (...).

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 18 sierpnia 2014 r. w sprawie o nr (...) odmówił Z. M. prawa do emerytury, uzasadniając to tym, iż odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013r., poz. 1440 ze zm.) tj. nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do szczególnych warunków pracy w (...) (...) Spółka z o.o. z siedzibą w J. w okresie od 1 stycznia 1977 r. do 31 lipca 1992 r., ponieważ w świadectwie nie zostały powołane przepisy resortowe.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu Z. M. domagając się przyznania emerytury z tytułu ponad 15-letniego wykonywania pracy w szczególnych warunkach na stanowisku montera aparatury i urządzeń chemicznych oraz montera instalacji-spawacza, w oparciu o zeznania świadków i świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 17 lipca 1997 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Odwołujący Z. M. urodził się dnia (...) Z zawodu jest monterem co i wodno-kanalizacyjnym. Odwołujący się nie jest członkiem OFE. Na dzień 01.01.1999 r. wykazał staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 28 lat, 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ze świadectwa pracy z dnia 30 stycznia 1997r. wystawionego przez pracodawcę - (...) Sp. z o.o. w J. wynika, że odwołujący w trakcie zatrudnienia wykonywał następujące prace: montera kanalizacyjnej sieci wewnętrznej, montera aparatury urządzeń chemicznych, montera urządzeń instalacyjnych ogrzewanych- spawacza oraz prace ślusarza instalatora. Stosunek pracy trwał od 1 września 1969r. do 31 stycznia 1997r., w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30.01.1997r.-akta osobowe Z. M. (...)(...)w J.)

Do wniosku o emeryturę odwołujący się dołączył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wydane przez (...) Przedsiębiorstwo Usługowo- Produkcyjne Sp. z o.o.w J., z którego wynika, iż Z. M. w zakładzie tym zatrudniony był od 1 września 1969r. do 31 stycznia 1997r. W czasie tego okresu w okresie od 01.01.1977r. do 31.05.1988r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace na stanowisku montera aparatury i urządzeń chemicznych, a w okresie od 01.06.1988r. do 31.07.1992r. prace na stanowisku montera instalacji- spawacza. Prace powyższe polegały kolejno na naprawie, czyszczeniu oraz pracy wewnątrz zbiorników po produktach toksycznych oraz na spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym. Wyżej wymienione czynności zakwalifikowano jako prace na stanowisku wymienionym w Wykazie A Działu IV pkt. 39 oraz wymienione w Wykazie A Działu XIV pkt. 12 Rozporządzenia rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz.U. 1983.8.43 ze zm.).

Prace określone w przytoczonym pkt. 39 noszą pełne brzmienie: „oczyszczanie albo naprawianie aparatów lub pojemników (np: cystern, zbiorników, itp.) po produktach toksycznych, żrących i parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych”. Natomiast prace wymienione w cytowanym pkt. 12 powołanego rozporządzenia wymienione są jako: „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”.

(dowód: świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 17.07.1997r. – k.11 akt ZUS)

Z akt osobowych Państwowego Ośrodka (...) w J. uzyskanych przez Sąd z archiwum wynika, że przyjęty został tam do pracy jako uczeń w zawodzie montera co i wodno- kanalizacyjnego, poczynając od 01.09.1969r. na okres nauki do 31.08.1972r.

W angażu z dnia 27.01.1973r. stanowisko odwołującego się określono jako monter wodnej sieci wewnętrznej, natomiast angażem z dnia 01.08.1973r. zaangażowano go na stanowisku instalatora wodno-kanalizacyjnego i co.

W okresie od dnia 24.04.1974r. do dnia 19.02.1976r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, po której odbyciu powrócił do pracy w Państwowym Ośrodku (...) w J..

W dniu 10 marca 1976r. zawarto z odwołującym się umowę o pracę na czas nieokreślony, w której powierzono mu obowiązki montera kanalizacyjnej sieci wewnętrznej. Angażem z dnia 28.07.1976r. powierzono Z. M. obowiązki montera aparatury i urządzeń chemicznych w Dziale (...)((...)). Dalsze zatrudnienia na powyższym stanowisku potwierdzają kolejne angaże z dnia 28.02.1977r., 26.08.1977r. i z dnia 31.05.1979r.

Z dniem 01.08.1979r. odwołującemu się powierzono obowiązki brygadzysty Działu (...). Zatrudnienie na tym stanowisku potwierdzają kolejno angaże z dnia 10.09.1980r., 26.11.1980r., 19.08.1982r., 21.01.1983r., 31.03.1983r.

W związku z zaprzestaniem sprawowania funkcji brygadzysty i objęciem samodzielnego stanowiska z dniem 01.05.1985r. odwołujący się został zatrudniony na stanowisko montera mechanika maszyn i urządzeń. Z kolejnych angaży z dnia 01.07.1987r. i 31.05.1988r. wynika dalsze zajmowanie przez Z. M. wyżej wymienionego stanowiska.

Angaże z dnia 27.02.1989r., 10.08.1989r., 16.09.1989r., 05.06.1990r., 25.07.1990r., 26.09.1990r., 06.05.1991r. i z dnia 19.09.1991r. wskazują, iż odwołujący się zajmował stanowisko montera urządzeń instalacji ogrzewczych-spawacza.

Po zmianach organizacyjnych pracodawcy, który przekształcił się w spółkę prawa handlowego, od dnia 24.08.1992r. stanowisko odwołującego się określono jako ślusarz- instalator. Powyższe potwierdzają następane angaże zmieniające warunki pracy i płacy z dnia 25.01.1995r., 25.10.1995r., 22.03.1996r.

(dowód: akta osobowe Z. M. Państwowego Ośrodka (...)w J.)

Odwołujący się posiadał formalne uprawnienia spawalnicze i to w zakresie spawania gazowego jak i elektrycznego. Uzyskał je po powrocie z wojska w 1976 podczas kursu organizowanego przez zakład pracy.

Pomimo używania w angażach płacowych różnych nazw stanowisk odwołujący się podczas całego zatrudnienia w (...) J. wykonywał podobną pracę, w zasadzie sprawdzającą się do spawania w procesie wykonywania rozmaitych prac zleconych przez kontrahentów (...) i tylko dodatkowo, okresowo zajmował się czyszczeniem zbiorników paliwa podczas wykonywania prac konserwatorskich na stacjach paliwa. Odwołujący się na stałe pracował w brygadzie zajmującej się budową i konserwacją stacji paliw, ale w okresach braku frontu robót w tym zakresie kierowany był do innych prac spawalniczych przy tworzeniu konstrukcji stalowych czy zakładaniu instalacji.

Państwowy Ośrodek (...)w J.był dużym zakładem zajmującym się nie tyle parkiem maszynowym dla rolnictwa, co budową nowych obiektów jak stacje paliw, pomieszczenia magazynowe, wiaty, hale produkcyjne. Zajmował się też zakładaniem instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, a nawet zakładaniem wewnętrznych instalacji centralnego ogrzewania na zlecenia. Dla tych celów istniał (...)Dział (...), później (...)Wydział). W hali (...)tworzono metodą spawania większe elementy konstrukcji, które później montowane były w terenie.

Istotna część pracy (...) dotyczyła budowania stacji paliw i ich późniejszej konserwacji. Budowanie nowych stacji paliw dla PGR-ów,

SKR-ów, a nawet lokalnych stacji CPN wymagało wykonania głębokich wykopów, umieszczenia w nich zbiornika na paliwo oraz dokonania wszelkich podłączy, ich i ich zaizolowania. Były to prace w głębokich wykopach, a czas ich wykonywania zależał od wielkości stacji i ilości instalowanych zbiorników. Na małych stacjach był to tylko jeden zbiornik, na większej do czterech sztuk. Następnie podczas późniejszej eksploatacji (...)miał obowiązek przeprowadzania przeglądów eksploatacyjnych oraz angażowany był do wykonywania prac konserwacyjnych i na zamówienie zajmował się oczyszczaniem ścian zbiorników. Prace przy oczyszczaniu zbiorników paliw płynnych wykonywane były w grupach po czterech pracowników, rotacyjnie wchodzących do wnętrza zbiornika w celu zeskrobania osadu ze ścianek. Pracowano w maskach, po 20 minut wewnątrz zbiornika. Taka praca zdarzała się co pewien czas, nie była stałym zajęciem. Oczyszczanie zbiornika na paliwo zajmowało praktycznie 2 dni (po uprzednim wywietrzeniu go) Kwalifikacja stanowiska pracy użyta przez syndyka w świadectwie pracy w szczególnych warunkach z odwołaniem do aparatury i urządzeń chemicznych wiąże się właśnie z pracą odwołującego się na stacjach paliw.

W pozostałym czasie Z. M. wykonywał typowe prace spawalnicze, w tym również czasem zdarzało się, że uczestniczył jako spawacz w pracach polegających na zakładaniu instalacji C.O.

Podczas budowy nowych stacji paliw pracował w głębokich wykopach, w większości również wykonując spawy.

Nie wykonywał prac ślusarskich, pomocniczych, ale prace spawalnicze.

(Dowód- zeznania świadków E. G., Z. M. (1) na rozprawie w dniu 28.01.2015r. od 8 do 55 minuty nagrania i H. B.i M. B.z rozprawy w dniu 08.04.2015r. od 3 do 30 minuty nagrania oraz zeznania odwołującego się od 34 minuty nagrania rozprawy w dniu 08.04.2015r.).

W ocenie Sądu zeznania świadków stanowią wiarygodny materiał dowodowy co do charakteru pracy odwołującego się w (...).

Co do uprawnień spawalniczych Z. M. zapewnienia wszystkich świadków, że je posiadał i właśnie dlatego stale wykonywał prace spawalnicze są wiarygodne, zważywszy że sam pracodawca posługiwał się w niektórych angażach

placowych również nazwą stanowiska „spawacz „, obok instalatora czy monter aparatury i urządzeń chemicznych. W nazewnictwie stanowisk pracodawca nie był konsekwentny. W tej sytuacji brak dokumentu nie może pozbawiać odwołującego się możliwości wykazania charakteru wykonywanej pracy.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162 poz.1118) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Stosownie do treści ust.2 emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do OFE.

Stosownie do treści art. 32 cyt. ustawy ubezpieczeni będący pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnieni w szczególnych warunkach przez co najmniej przez 15 lat, nabywali prawo do emerytury w wieku obniżonym o 5 lat od podstawowego o ile udowodnili łączny staż ubezpieczeniowy określony w art.27 cyt. ustawy wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Stosownie do ust.4 tego przepisu wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługiwało prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zmianami).

Paragraf 2 powyższego rozporządzenia stanowi, że okresami prac uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Okresy pracy w szczególnych warunkach wobec braku właściwego dokumentu wydanego przez zakład pracy udowodnione mogą być wszelkimi innymi środkami dowodowymi.

W ocenie Sądu praca odwołującego się w (...) J. co najmniej od 1.01.1977r. (skoro nie da się ustalić precyzyjnie daty zdobycia uprawnień spawalniczych, a wiadomo tylko, że było to w roku 1976) odpowiada pracy w szczególnych warunkach, choć nie była stale wykonywana na jednym stanowisku.

Zasadniczo praca Z. M. winna być zakwalifikowana jako praca przy spawaniu, jaka wymieniona jest w dziele XIV pkt 12 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W niektóre dni jednak, których ilości nie da się oddzielić, praca odwołującego się polegała na pracach instalatorskich, wodnokanalizacyjnych w głębokich wykopach jak podczas budowania stacji paliw, instalacji wodnociągowych zewnętrznych, czy kanalizacji, odbywała się niezależnie od warunków atmosferycznych, z narażeniem na osypanie ziemi w wykopie.

Stanowisko, na którym pracował wówczas odwołujący się wymienione jest w wykazie A dział V poz. 1 stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia Rady Ministrów. Wprawdzie dział V odnosi się do budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych, ale zakład pracy odwołującego się choć formalnie należał do sektora rolnictwa, świadczył usługi i prace budowlane dla innych podmiotów. Praca nie odbiegała więc od pracy innych zakładów zajmujących się robotami wodnokanalizacyjnymi w budownictwie, dlatego nie ma w ocenie Sądu przeszkód do zaliczenia jej jako wykonywanej w szczególnych warunkach.

Z kolei praca odwołującego się podczas konserwacji i oczyszczania zbiorników na paliwo na funkcjonujących stacjach paliwowych winna być potraktowana jako bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach w ruchu, gdzie odwołujący się narażony był na działanie takich samych czynników szkodliwych jak stali pracownicy stacji. (dział XIV poz. 26 w/w wykazu).

Jak utrwalone jest w orzecznictwie sądów jednoczesna -w ramach dobowego czasu praca na różnych stanowiskach wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach nie wyklucza zaliczenia tego okresu do pracy w szczególnych warunkach. Takie wykluczenie dotyczy tylko sytuacji, gdy wykonywanie równocześnie pracy w ramach dobowej miary czasu pracy obejmuje pracę, która nie oddziałuje szkodliwie na organizm pracownika.

(patrz wyrok Sądu Najwyższego z 04.06.2008r. IIUK 306/07). Jeżeli natomiast praca na kilku stanowiskach odbywa się w warunkach szkodliwych dla zdrowia to nie ma przeszkód w uznaniu, że łącznie praca w szczególnych warunkach odbywa się w pełnym wymiarze czasu pracy.

W niniejszej sprawie praca na różnych stanowiskach odbywała się nie tyle w ramach dobowego, co raczej miesięcznego czasu pracy. Określone zadania do wykonania wskazywane były przez przełożonego na różne, zwykle dłuższe okresy, to jest na czas wykonania wskazanego zadania, co obejmowało kilka, czasem kilkanaście dni. Każde z w/w zajęć było jednak uciążliwe, albo szkodliwe dla zdrowia. W skali miesiąca odwołujący się wykonywał więc stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w szczególnych warunkach.

W sumie od 1.01.1977r. do końca pracy w (...) to jest do 31.01.1997r. odwołujący się wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art.184 ust.1 cyt. ustawy odwołujący się – jako osoba urodzona po 31.12.1948r. winien warunki stażowe tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach wykazać na dzień 1.01.1999r.

Poza sporem jest, że odwołujący się nie przystąpił do OFE.

Jak wynika z danych ZUS - na dzień 01.01.1999r. Z. M. udowodnił zatrudnienie w łącznym wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Wiek 60 lat osiągnął w dniu (...).

Wniosek o to świadczenie złożony został w dniu 09.05.2014r.

Sąd przyznał mu się więc prawo do emerytury od dnia spełnienia ostatniego z warunków tj. od (...).

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art.477¹⁴§2 kpc orzeczono jak w wyroku.